

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO. 410.013.10.2018

P/18/093

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/093 – Finansowanie działalności ochotniczych straży pożarnych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Maciej Kowalski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/116/2018 z 9 lipca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ochotnicza Straż Pożarna w Piłce, Piłka 36 c, 64-733 Drawsko (dalej: OSP).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Roman Madaj, Prezes Zarządu OSP (dalej: Prezes OSP). (dowód: akta kontroli str. 4)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

W okresie objętym kontrolą² środki finansowe otrzymane przez Ochotniczą Straż Pożarną w Piłce ze źródeł publicznych zostały wykorzystane na doposażenie jednostki w sprzęt, co pozytywnie wpłynęło na poprawę stanu przygotowania do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych. Wydatkowanie i rozliczenie tych środków odbyło się zgodnie z umowami zawartymi z Komendantem Głównym Państwowej Straży Pożarnej i Gminą Drawsko (dalej Gmina).

Za wyjątkiem zapewnienia odpowiedniej liczby kierowców-konserwatorów sprzętu, wyposażenie i wyszkolenie członków OSP, według stanu na dzień dokonania oględzin, tj. 21 sierpnia 2018 r., były zgodne ze standardami zawartymi w Programie Rozwoju Ochotniczych Straży Pożarnych w Wielkopolsce na lata 2012-2020 (dalej: Program Rozwoju OSP). Istotną nieprawidłowością, w ocenie NIK, było to, że na skutek przeoczenia terminu ważności, żaden z członków OSP nie posiadał, w okresie od 28 maja do 4 października 2015 r., aktualnych uprawnień do kierowania pojazdem uprzywilejowanym. Stwierdzono ponadto, że pomimo upłynięcia w maju 2018 r. terminu przeglądu jednego z czterech aparatów ochrony dróg oddechowych, nie został on poddany corocznej diagnostyce.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. W przypadku, gdy sformułowanie oceny według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia się ocenę o dodatkowe objaśnienie.

² Lata 2014 – 2017 oraz działania podejmowane przed i po ww. okresie, jeśli miały bezpośredni związek z przedmiotem kontroli.

Wykorzystanie środków publicznych przeznaczonych na działalność OSP

1. OSP jest stowarzyszeniem zarejestrowanym w krajowym rejestrze sądowym pod nr 0000086878³.

Do kontroli NIK nie przedłożono statutu kontrolowanej jednostki. Prezes OSP wyjaśnił, że statut został zagubiony z niewyjaśnionej przyczyny i nie jest w stanie ustalić, czy był on uzgadniany z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej (dalej PSP).

OSP nie uczestniczyła w opracowaniu planu ratowniczego powiatu.

(dowód: akta kontroli str. 3-8, 214, 215)

2. Na podstawie uchwały nr 95/18/2004 Prezydium Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 grudnia 2004 r., Zarząd OSP Uchwałą nr 3/2006 z 3.12.2006 r. powołał Jednostkę Operacyjno – Techniczną (dalej JOT) kategorii IV, składającą się z 10 członków OSP.

(dowód: akta kontroli str. 9-17)

3. OSP nie była włączona do ksrg⁴.

(dowód: akta kontroli str. 210)

4. W okresie objętym kontrolą OSP złożyła dwie oferty na realizację zadania publicznego „Ratownictwo i ochrona ludności” pt. Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo – gaśniczych:

a) w okresie od dnia podpisania umowy, tj. 14.09.2016 r. do dnia 31.12.2016 r.: Na podstawie tej oferty Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji reprezentowany przez Komendanta Głównego PSP zawarł w dniu 14 września 2016 r. umowę nr 2781/1504066/2016 o wsparcie realizacji ww. zadania publicznego kwotą 1.740 zł.

W ramach tego zadania zakupiono za kwotę 3.480 zł zestaw ratownictwa medycznego. Powyższy zakup pozwoli OSP brać udział w działaniach, w których potrzebne jest udzielenie pierwszej pomocy;

b) w okresie od dnia podpisania umowy, tj. 25.08.2017 r. do dnia 15.11.2017 r.: Na podstawie tej oferty Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji reprezentowany przez Komendanta Głównego PSP zawarł w dniu 25 sierpnia 2017 r. umowę nr 2870/1504066/2017 o wsparcie realizacji ww. zadania publicznego kwotą 2.550 zł. W ramach tego zadania zakupiono detektor/miernik jednogazowy, pirometr, kurtynę wodną, trzy węże tłoczne i dwa ubrania specjalne. Łączna wartość zakupionych przedmiotów wyniosła 5.202 zł.

(dowód: akta kontroli str. 84-159, 221)

5. Jednostka spełniała wymagania określone przez Prezydium Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP⁵ dla JOT kategorii IV⁶, z wyjątkiem zapewnienia odpowiedniej liczby kierowców, bowiem dopiero od dnia 3 grudnia 2017 r. zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym uzyskała druga osoba.

(dowód: akta kontroli str. 15-16, 209)

³ Data rejestracji 30.01.2002 r.

⁴ Krajowy system ratowniczo-gaśniczy

⁵ uchwały Nr 95/18/2004 z 16.12.2004 r. i Nr 144/25/2005 z 19.12.2005 r.

⁶ Zakres działań: ratownicze podczas pożarów i działania zabezpieczające, stan osobowy: 10 ratowników, jeden samochód, dwóch dowódców, dwóch kierowców.

6. Standardy zawarte w Programie Rozwoju OSP zakładały, że w jednostce osp poza systemem ksr^g stan osobowy powinien wynosić minimum 12 ratowników.

Według raportów rocznych OSP, liczba członków OSP w latach 2014-2017 (stan na koniec roku) wynosiła odpowiednio 49, 43, 54 i 48, w tym członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych 12, 12, 12 i 18.

Na koniec lat 2014 - 2017 r. odpowiednio 11, 11, 10 i 16 członków OSP spełniało kryteria udziału w akcjach ratowniczych, określone w art. 19 ust. 1b ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁷. Na dzień 31 marca 2018 r. 16 członków OSP było uprawnionych do udziału w akcjach ratowniczych.

Prezes OSP wyjaśnił, że wg stanu na koniec lat 2014, 2015 i 2016 stan osobowy OSP nie spełniał kryteriów Programu Rozwoju OSP, ponieważ brakowało chętnych osób w odpowiednim wieku. Od 2017 r. sześć osób osiągnęło odpowiedni wiek, ukończyło szkolenia i stały się one członkami JOT. Zawyżenie liczby osób wskazanych w ww. raportach za lata 2014-2016 wynikało natomiast z pomyłki.

(dowód: akta kontroli str. 18-65, 208, 217.)

7. W OSP występowały braki w zakresie wykszolenia. Zgodnie ze standardami zawartymi w Programie Rozwoju OSP, minimalne standardy wykszolenia członków OSP zakładały m.in. przeszkolenie kierowców- konserwatorów sprzętu – trzy osoby i kwalifikowanej pierwszej pomocy – sześć osób.

Żaden z członków OSP nie odbył szkolenia kierowcy-konserwatora sprzętu.

W OSP uprawnienia do kierowania pojazdem uprzywilejowanym w okresach od 1 stycznia 2014 r. do 27 maja 2015 r. i od 5 października 2015 r. do 2 grudnia 2015 r. posiadała jedna osoba, a od dnia 3 grudnia 2015 r. dwie osoby. W okresie od 28 maja 2015 r. do 4 października 2015 r. żaden z członków OSP nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem uprzywilejowanym.

Prezes OSP wyjaśnił, że brak kierowców spowodowany był wysokimi opłatami za kurs i egzamin na prawo jazdy odpowiedniej kategorii.

Szkolenia w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy odbyły cztery osoby. W dniu 24 czerwca 2018 r. szkolenia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy ukończyło dwóch kolejnych członków OSP.

Prezes OSP wyjaśnił, że kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy jest najtrudniejszym kursem wymagającym od ratownika dużej odporności psychicznej i fizycznej, dlatego ratownicy niechętnie decydują się na ten kurs.

W okresie objętym kontrolą sześciu druhów uczestniczyło w szkoleniach e-learningowych⁸.

(dowód: akta kontroli str. 204, 216)

8. Według stanu na dzień dokonania oględzin (21 sierpnia 2018 r.) OSP była wyposażona m.in. w:

- samochód specjalny pożarniczy marki star 244 z 1988 r., na którym znajdowały się m.in.: zbiornik na wodę o pojemności 2.500 l, autopompa o wydajności 1600 l/min., agregat prądotwórczy przenośny, agregat oddymiający, pompa szlamowa, pompa pływająca, radiotelefon samochodowy, węże tłoczne, drabiny nasadowe, cztery aparaty ochrony dróg oddechowych, piła łańcuchowa do drewna, zestaw ratownictwa medycznego, nożyce ręczne do cięcia prętów. Samochód był ubezpieczony i posiadał ważne badanie techniczne,
- 15 kompletów ubrań bojowych (kurtka, spodnie, kominiarka i rękawice),
- dwa komplety ubrań specjalnych na szerszenie,

⁷ j.t. Dz. U. 2018 r. poz. 620.

⁸ wszyscy w 2017 r.

- 12 par butów specjalnych, 12 hełmów,
- dwa radiotelefony nasobne Motorola, cztery radiotelefony nasobne HYT TC 780V, cztery latarki akumulatorowe i jedną na baterie, armaturę wodną (prądownica, kurtyna wodna, zasysacz liniowy, rozdzielacz).

Wyposażenie OSP, według stanu na dzień oględzin, było zgodne ze standardami zawartymi w Programie Rozwoju OSP.

(dowód: akta kontroli str. 222-223)

9. Badanie dokumentacji czterech akcji ratowniczych⁹ wykazało, że uczestniczący w akcjach ratownicy OSP spełniali kryteria udziału w akcjach, tj. posiadali wymagane wykształcenie, ważne badania okresowe i ubezpieczenie (uprawnienia kierowców pojazdów uprzywilejowanych zostały opisane w odrębnym punkcie).

(dowód: akta kontroli str. 206-207)

10. W OSP, nie obowiązywały sformalizowane procedury w zakresie sposobu przekazywania komendzie powiatowej PSP lub komendzie wojewódzkiej PSP informacji dotyczących aktualnej gotowości operacyjnej jednostki OSP oraz informacji o jej czasowym obniżeniu, w tym o liczbie członków OSP mogących podejmować bezpośrednie działania ratownicze, sprawności technicznej samochodów pożarniczych, czy innego sprzętu. Informacje w ww. zakresie przekazywane były na bieżąco telefonicznie do stanowiska kierownika Komendanta Powiatowego PSP w Czarnkowie.

(dowód: akta kontroli str. 211)

11. W OSP nie prowadzono ewidencji obniżonej gotowości operacyjnej. Prezes OSP wyjaśnił, że w latach 2014-2017, OSP kilkakrotnie informowała telefonicznie KP PSP w Czarnkowie o obniżonej gotowości operacyjnej. Przyczyną tego były bieżące naprawy samochodu.

(dowód: akta kontroli str. 211)

12. W okresie objętym kontrolą OSP uczestniczyła w 57 działaniach ratowniczo - gaśniczych:

- 11 w 2014 r. (wszystkie dotyczyły pożarów),
- 14 w 2015 r. (sześciu dotyczących pożarów i ośmiu dotyczących likwidacji miejscowych zagrożeń),
- 14 w 2016 r. (ośmiu dotyczących pożarów i sześciu dotyczących likwidacji miejscowych zagrożeń),
- 18 w 2017 r. (pięciu dotyczących pożarów i 13 dotyczących likwidacji miejscowych zagrożeń).

(dowód: akta kontroli str. 18-65)

13. OSP nie prowadziła ewidencji otrzymanych dyspozycji, w tym cofniętych przez stanowisko kierownika; w wyniku których ratownikom OSP nie udało się zebrać lub z innych przyczyn nie mogli uczestniczyć w akcji ratowniczej. Ewidencjonowano wyjazdy do działań ratowniczo - gaśniczych. W przypadku braku kierowcy lub obsady wozu bojowego fakt ten był zgłaszany telefonicznie do Stanowiska Kierownika Komendanta Powiatowego PSP.

(dowód: akta kontroli str. 211)

14. W okresie objętym kontrolą, w OSP zostały przeprowadzone dwie inspekcje gotowości operacyjnej¹⁰. W wyniku tych inspekcji stwierdzono m.in., że:

⁹ akcja z 6.01.2015, miejscowość Drawsko - pożar stodoły; akcja z 5.09.2015, miejscowość Kwiejce Nowe 21 - likwidacja gniazda szerszeni; akcja z 24.09.2016, miejscowości Chelst - Kawczyn - pożar lasu i akcja z 5.10.2017, droga wojewódzka Piłka - Marylin - powalone drzewo.

¹⁰ Protokoły zespołów inspekcyjnych Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie z 17.03.2014 i z 2016 r. (brak daty dziennej).

- w 2014 r.: OSP posiada zdolność do podjęcia działań na poziomie podstawowym, należałoby jednak rozważyć doposażenie w sprzęt ochrony dróg oddechowych; istnieje konieczność uzupełnienia badań lekarskich i szkoleń¹¹,
- w 2016 r.: odzież specjalna i wyposażenie osobiste wymaga uzupełnienia do 12 kompletów, jednostka jest zdolna do wykonywania działań pomocniczych.

(dowód: akta kontroli str. 160-171)

W OSP, w kolejnych latach okresu 2014–2017, corocznie przeprowadzane były przeglądy techniczne pojazdów i sprzętu¹². OSP uzyskała następujące oceny: 5,0 (ocena rzeczywista uwzględniająca brak sprzętu ochrony dróg oddechowych wyniosła 3,75), 5,2, 5,3 i 4,9 - na 6 możliwych.

W wyniku przeglądów stwierdzono m.in.:

- w 2014 r.: brak sprzętu ochrony dróg oddechowych, wyciek oleju spod komory silnika i nieszczelny zbiornik wodny w pojeździe,
- w 2015 r.: brak sprzętu ochrony dróg oddechowych, ubytki w nadwoziu i kabinie samochodu pożarniczego, niedostateczną konserwację sprzętu silnikowego (motopompa PO5 i piła stihl 29) oraz niesprawny system oddymiania spalin z pojazdu gaśniczego w remizie,
- w 2016 r.: brak sprzętu ochrony dróg oddechowych (jednostka posiada 4 aparaty ODO, które nie zostały wprowadzone do podziału), ubytki w nadwoziu i kabinie samochodu pożarniczego, niedostateczną konserwację sprzętu silnikowego (PO5), brak badań instalacji odgromowej zaplecza garażowego,
- w 2017 r.: ubytki w nadwoziu i kabinie oraz wadliwe działanie oświetlenia samochodu pożarniczego; niedostateczną konserwację sprzętu silnikowego (PO5), niekompletny zestaw R1 (jedna szyna Kramera), ściany wewnętrzne strażnicy wymagające odnowienia, brak aktualnych badań technicznych 2 sztuk sprzętu ochrony układu oddechowego.

(dowód: akta kontroli str. 172-197)

15. Problemy z jakimi zmagają się jednostka, to wg wyjaśnień Prezesa OSP, głównie niedostępność członków JOT, którzy pracują poza Piłką. Ponadto, ochotnikom brakuje podstawowego sprzętu osobistego. Kolejnym problemem jest zbyt mała liczba osób uprawnionych do kierowania pojazdem pożarniczym, bowiem osoby które chciałyby zostać kierowcami muszą posiadać prawo jazdy kategorii C, a koszt kursu i egzaminu jest zbyt wysoki.

(dowód: akta kontroli str. 211)

16. W badanym okresie księgowość była prowadzona w formie książki skarbnika. Analiza dokumentów źródłowych (faktury, wyciągi bankowe) wykazała, że w ewidencji ujmowano środki publiczne w postaci dotacji przekazanych na rachunek OSP oraz środki pozostałe i zrealizowane z tego tytułu wydatki.

Według prowadzonej książki skarbnika, w latach 2014 i 2015 OSP nie osiągnęła przychodów, których źródłem byłyby środki publiczne.

W 2016 r. OSP osiągnęła przychody z dotacji MSWiA i z dotacji z budżetu Gminy w łącznej kwocie 3.480 zł (po 1.740 zł każda).

Przychody OSP w 2017 r. wyniosły 5.100 zł, a ich źródłami były dotacje z MSWiA i z Gminy (po 2.550 zł każda).

Analiza dokumentacji dotyczącej dotacji wykazała, że środki finansowe zostały wykorzystane w całości, zgodnie z przeznaczeniem określonym we wnioskach i w umowach, w sprawie ich przyznania.

¹¹ Ilość członków 11; szkolenia: kurs szeregowych 10 osób, kurs dowódców 2 osoby, badania lekarskie 8 osób.

¹² Protokoły z: 21.10.2014 r., 7.10.2015 r., 12.10.2016 r. i 4.10.2017 r.

Wnioski OSP o przyznanie dotacji wskazywały jedynie kategorie planowanych wydatków oraz ich kalkulację. Nie zawierały uzasadnienia planowanych zakupów. Środki finansowe z dotacji wykorzystano i rozliczono zgodnie z warunkami umów zawartych z Komendantem Głównym PSP i Gminą.

Oględziny wyposażenia sfinansowanego ze środków dotacji wykazały, że wszystkie składniki majątkowe wymienione w dowodach zakupu znajdowały się na stanie OSP.

Wbrew zapisom umów dotacji, na zakupionym sprzęcie nie zamieszczono jednak informacji o współfinansowaniu zakupów ze środków otrzymanych od dotujących.

Prezes OSP wyjaśnił, że na sprzęcie strażackim trudno umieścić stosowne informacje, ponieważ kontakt z wodą i trudne warunki w jakich jest on wykorzystywany powodują szybkie niszczenie się opisu i jego nieczytelność.

(dowód: akta kontroli str. 68-159, 222-223, 216)

17. W latach 2014-2017 OSP nie przeprowadzała samodzielnie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie ustawy PZP. OSP nie dysponowała dokumentacją dotyczącą wyboru wykonawców w zakresie zakupu towarów finansowanych środkami publicznymi z przyznanych w latach 2014-2017 dotacji, poniżej progu obligującego do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych¹³.

Prezes OSP wyjaśnił, że OSP samodzielnie dokonywała wyboru wykonawców przez porównanie ofert handlowych różnych sklepów, wybierając najtańszą i spełniającą kryteria ofertę.

(dowód: akta kontroli str. 212, 213)

18. W latach 2014 – 2017 OSP nie dokonywało zakupów środków trwałych. W ewidencji środków trwałych ujęte były środki trwałe przyjęte do eksploatacji od Gminy i OSP w Rosku, bez wskazania wartości.

(dowód: akta kontroli str. 76-83)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Termin przeglądu aparatu ochrony dróg oddechowych fenzy nr 112012 upłynął w maju 2018 r. Pomimo tego, do dnia oględzin nie został on poddany corocznemu badaniu.

Prezes OSP wyjaśnił, że termin ten został przeoczony, gdyż termin przeglądu pozostałych trzech aparatów ochrony dróg oddechowych przypada na październik 2018 r.

Niepoddanie przeglądowi tego sprzętu mogło mieć potencjalnie negatywny wpływ na efektywność OSP w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych, a także stwarzało zagrożenie dla życia i zdrowia ratowników OSP. NIK zwraca przy tym uwagę na to, że odbycie przez członków OSP szkoleń kierowcy-konserwatora sprzętu, zmniejszyłoby prawdopodobieństwo niedopilnowania terminów przeglądów, a na brak aktualnych badań technicznych sprzętu ochrony dróg oddechowych (fenzy 2 szt.), wskazywała Komenda Powiatowa PSP w protokole z przeglądu technicznego pojazdów i sprzętu OSP z 4.10.2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 196, 220, 222-223)

2. Żaden z członków OSP nie odbył szkolenia kierowcy-konserwatora sprzętu. Prezes OSP wyjaśnił, że ostatni kurs kierowców-konserwatorów sprzętu był organizowany przez Komendanta Powiatowego PSP w Czarnkowie i odbył się

¹³ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579, ze zm.)

w 2011 r., a żaden z członków OSP nie posiadał wtedy wszystkich wymaganych kwalifikacji do uczestniczenia w tym kursie. Ponadto Prezes podał, że zgłaszał zapotrzebowanie na takie szkolenie Komendantowi Powiatowemu PSP w Czarnkowie. W trakcie kontroli nie przedstawiono jednak na tę okoliczność żadnych dowodów.

NIK podkreśla, że normatyw wyszkolenia dla JOT kategorii IV stawia wymóg posiadania dwóch kierowców operatorów (jeżeli OSP posiada samochód)¹⁴. W ocenie NIK, przedłożone do kontroli dowody wskazują, że OSP nie podejmowało zdecydowanych działań w celu wyszkolenia kierowców-konserwatorów sprzętu. Potwierdza to fakt, że w latach 2012-2014 pięciu członków innej jednostki OSP z tej samej gminy (OSP w Drawsku) ukończyło takie szkolenia.

(dowód: akta kontroli str. 204, 224)

3. W okresie od 28 maja do 4 października 2015 r. żaden z członków OSP nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem uprzywilejowanym, o których mowa w art. 108 ust. 2 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami¹⁵. Skutkiem tego było znaczne obniżenie gotowości operacyjnej OSP. Pomimo tego w tym czasie OSP wzięła udział w siedmiu akcjach ratowniczych.

Prezes OSP wyjaśnił, że zapomniał o upływie terminu ważności tego uprawnienia. Wyjazdy na ww. akcje ratownicze dotyczyły likwidacji gniazd szerszeni i poszukiwań zaginionej osoby. Nie były to wyjazdy alarmowe, a pojazd poruszał się jako nieuprzywilejowany, bez sygnałów świetlnych i dźwiękowych.

(dowód: akta kontroli str. 199-203, 209, 220)

NIK wskazuje jednak, że ze względu na specyfikę działań OSP, kierujący pojazdami ochotniczych straży pożarnych muszą mieć aktualne zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym, bez względu na to, czy pojazd porusza się jako uprzywilejowany, czy też nie. Pokreślenia wymaga też fakt, że OSP nie poinformowała Komendanta Powiatowego PSP w Czarnkowie o obniżeniu gotowości operacyjnej jednostki OSP (jej efektywności).

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że OSP nie prowadziła pełnej ewidencji inwentarzowej posiadanych składników majątkowych.

Prowadzona w OSP ewidencja w postaci książki inwentarzowej (gospodarza OSP) nie zawierała wpisów w: Części I – ewidencja materiałowa, Części IV – ewidencja wyposażenia osobistego. Natomiast w części II – ewidencja przedmiotów nietrwałych dokonywano jedynie wpisów przedmiotów zakupionych przez OSP, natomiast nie ujmowano przedmiotów otrzymanych do użytkowania.

Prezes OSP wyjaśnił, że w ewidencji nie dokonywano wpisów wyposażenia osobistego i przedmiotów nietrwałych, ponieważ ich właścicielem jest Gmina. Brak wpisów w ewidencji materiałowej Prezes uzasadnił tym, że sporządzał kwartalne karty paliwowe, które były przekazywane do Komendanta Gminnego OSP, który dokonywał jego rozliczenia. Inwentaryzacja sprzętu znajdującego się w strażnicy przeprowadzana była raz na cztery lata przez Gminę. Na potrzeby Komendy Powiatowej PSP w Czarnkowie corocznie sporządzany jest spis sprzętu i wyposażenia.

(dowód: akta kontroli str. 76-83, 217, 220)

¹⁴ Załącznik Nr 1 do Uchwały Prezydium ZGZOSPRP Nr 95/18/2004 z dn. 16.12.2004 r.

¹⁵ Dz. U. z 2017 r. poz. 978

NIK wskazuje, że zgodnie z art. 26 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości¹⁶, inwentaryzacją rzeczowych aktywów obrotowych i środków trwałych obejmuje się zarówno składniki stanowiące własność jednostki, jak i powierzone jej do używania. W związku z tym, konieczne jest prowadzenie kompletnej ewidencji inwentarza, tak aby mogła ona stanowić skuteczne narzędzie bieżącej kontroli obrotów materiałowych w OSP.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁷, wnosi o:

- 1) poddanie przeglądowi aparatu ochrony dróg oddechowych,
- 2) zapewnienie odbycia szkolenia kierowcy-konserwatora sprzętu przez co najmniej dwóch członków OSP,
- 3) każdorazowe informowanie Komendanta Powiatowego PSP w Czarnkowie o obniżeniu gotowości operacyjnej jednostki OSP.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia   września 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

¹⁶ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.).

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm.

.....
Maciej Kowalski
specjalista kontroli państwowej

.....
z up. Tomasz Nowiński
wicedyrektor